

Дискримінація – це ситуація, за якої особа та/або група осіб **за їх ознаками:**

- раси,
- кольору шкіри,
- політичних, релігійних та інших переконань,
- статі,
- віку,
- інвалідності,
- етнічного та соціального походження,
- громадянства,
- сімейного та майнового стану,
- місця проживання,
- мовними
- або іншими ознаками, які були, є та можуть бути дійсними або припущеними, зазнає обмеження у визнанні, реалізації або користуванні правами і свободами в будь-якій формі, встановленій Законом, крім випадків, коли таке обмеження має правомірну, об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними.

Законодавство України ґрунтується на **принципі недискримінації**, що передбачає незалежно від певних ознак:

- 1) забезпечення рівності прав і свобод осіб та/або груп осіб;
- 2) забезпечення рівності перед законом осіб та/або груп осіб;
- 3) повагу до гідності кожної людини;
- 4) забезпечення рівних можливостей осіб та/або груп осіб.

Стаття 24 Конституції України проголошує:

❖ Громадяни мають **рівні** конституційні права і свободи та є рівними перед законом.

❖ Не може бути **привілеїв чи обмежень** за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками.

❖ Рівність прав жінки і чоловіка забезпечується: наданням жінкам рівних з чоловіками можливостей у громадсько-політичній і культурній діяльності, у здобутті освіти і професійній підготовці, у праці та винагороді за неї; спеціальними заходами щодо охорони праці і здоров'я жінок, встановленням пенсійних пільг; створенням умов, які дають жінкам можливість поєднувати працю з материнством; правовим захистом, матеріальною і моральною підтримкою материнства і дитинства, включаючи надання оплачуваних відпусток та інших пільг вагітним жінкам і матерям.

Суб'єктами, наділеними повноваженнями щодо запобігання та протидії дискримінації, є:

- Верховна Рада України;
- Уповноважений Верховної Ради України з прав людини;
- Кабінет Міністрів України;
- інші державні органи, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування;
- громадські організації, фізичні та юридичні особи.

ФОРМАМИ ДИСКРИМІНАЦІЇ Є:

пряма дискримінація (ситуація, за якої з особою та/або групою осіб за їх певними ознаками поведуться менш прихильно, ніж з іншою особою та/або групою осіб в аналогічній ситуації, крім випадків, коли таке поведження має правомірну, об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними);

непряма дискримінація (ситуація, за якої внаслідок реалізації чи застосування формально нейтральних правових норм, критеріїв оцінки, правил, вимог чи практики для особи та/або групи осіб за їх певними ознаками виникають менш сприятливі умови або становище порівняно з іншими особами та/або групами осіб, крім випадків, коли їх реалізація чи застосування має правомірну, об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними);

підбурювання до дискримінації (вказівки, інструкції або заклики до дискримінації стосовно особи та/або групи осіб за їх певними ознаками);

пособництво у дискримінації (будь-яка свідома допомога у вчиненні дій або бездіяльності, спрямованих на виникнення дискримінації);

утиск (небажана для особи та/або групи осіб поведінка, метою або наслідком якої є приниження їх людської гідності за певними ознаками або створення стосовно такої особи чи групи осіб напруженої, ворожої, образливої або зневажливої атмосфери).

Закон України «Про вищу освіту» передбачає:

❖ Право на вищу освіту гарантується **незалежно від віку**, громадянства, місця проживання, статі, кольору шкіри, соціального і майнового стану, національності, мови, походження, стану здоров'я, ставлення до релігії, наявності судимості, а також від інших обставин. Ніхто не може бути обмежений у праві на здобуття вищої освіти, крім випадків, встановлених Конституцією та законами України.

❖ Не вважається дискримінацією права на здобуття вищої освіти встановлення обмежень і привілеїв, що визначаються специфічними умовами здобуття вищої освіти, зумовленими особливостями отримання кваліфікації.

Особи, винні в порушенні вимог законодавства про запобігання та протидію дискримінації, несуть:

- адміністративну відповідальність,
- кримінальну відповідальність,
- цивільну відповідальність.

Відшкодування матеріальної шкоди та моральної шкоди, завданих унаслідок дискримінації

1. Особа має право на відшкодування матеріальної шкоди та моральної шкоди, завданих їй унаслідок дискримінації.

2. Порядок відшкодування матеріальної шкоди та моральної шкоди визначається Цивільним кодексом України та іншими законами.

Важлива інформація!

**Для захисту своїх прав від дискримінації
можна звернутись до:**

➤ **Громадської приймальні
Уповноваженого Верховної Ради України з
прав людини в Полтавській області**

адреса: вул. Соборності, 45, м. Полтава,
36000, Полтавська ОДА, кім. 101.

тел.: 066 827 12 25
(0532)-56-49-08
098 329 69 41

e-mail: pred.poltava@ombudsman.gov.ua
coord.poltava@ombudsman.gov.ua

➤ **Регіонального центру з надання
безоплатної вторинної правової допомоги
у Полтавській області**

адреса: 36011, м. Полтава, вул.
Європейська (Фрунзе), 37/40.

Факс/Контактний телефон: (0532) 56-
26-66.

**Єдиний телефонний номер системи
безоплатної правової допомоги:** 0-800-
213103.

Для отримання більш детальної
інформації про засади запобігання та протидії
дискримінації в Україні, **рекомендовано
ознайомитись із:**

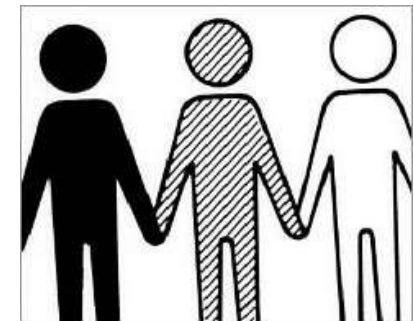
- Конституцією України від 28.06.1996
№ 254к/96-ВР;

- Законом України «Про засади
запобігання та протидії дискримінації в
Україні» від 06.09.2012 № 5207-VI.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА
АКАДЕМІЯ
ОМБУДСМЕН УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО
ПРОЦЕСУ ПДАА

**ПАМ'ЯТКА
для здобувачів вищої освіти**

ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ ДИСКРИМІНАЦІЇ В УКРАЇНІ

Полтава - 2020